REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 47 Brașov, Joi 28 Februarie (12 Martie 1908.

Votarea secretă.

Se zice că în proiectele de reformă electorală, ce le pregătește ministrul de interne Andrassy, ar fi prevăzut ca votarea să fie tot ca până acum verbală și publică, iară nu secretă, cum ne spune Kristoffy că se cere în punctul 8 al pactului dintre coroană și coaliție. Motivele, ce îi îndeamnă pe guvernanți a susținea modul de procedere de până acum sunt învederate: votarea publică favorizează sistemul de presiune din partea stăpânirei și a organelor ei.

Este așadar de interes a cunoaște mai deaproape motivele atât pentru votarea publică, cât și pentru cea secretă. Despre aceasta tratează un articol al ziarului „Pesti Hirlap“, ce ne-a sosit astăzi și care este scris cu o obiectivitate, ce rar o întâlnim în coloanele acestei foi.

Autorul începe prin a constata, că în Ungaria au fost aleși deputații dietali și cu votare secretă. Aceasta s'a întâmplat după aducerea articolului de lege V. din 1848, care în § 32 vorbește de votarea la alegerile dietale fără a ordona ca aceasta votare să fie secretă, dar totodată fără a o interzice. In urma aceasta s'a practicat în comitatul Heves și chiar în al Peștei câtva timp votarea secretă.

Când s'a modificat legea electorală, în anul 1874, s'a stabilit numai votarea obligătoare publică, după ce majoritatea camerei a respins amendamentul stângei extreme de atunci, precum și propunerea mijlocitoare a lui Tisza Kalman, după care aveau să hotărască comunele fie-care în parte modul de votare: secret ori public.

Opozițiunea (Mocsary, Iranyi, Helfy, Degre ș. a.) a susținut atunci că, precum — în cas de votare secretă — înșală eventual cel corupt, care nu votează pentru acela, care l'a corupt: tocmai așa înșală și acela, pe care presiunea puterii oficiale — contra căreia singurul leac este votarea secretă — îl silește să voteze în contra convingerei sale. Intre aceste două cazuri deosebirea este, că, pe când în cel dintâiu votantul înșală numai pe *candidat*, pe atunci în cel din urmă el înșală *patria*. Intre aderenții votărei publice a fost Carol Eötvös, care a răspuns la aceasta teză, zicând: Resultatul final nu e acela, că într'un caz e înșelat candidatul și într'altul patria, ci acela, că în ambele cazuri este vătămată *moralitatea publică*.

Mituire și presiune a fost și va fi însă totdeauna. Cumpăna va cădea în acea parte, unde înșelăciunea cauzează mai puțină pagubă și unde cauza răului poate fi mai mult combătută. Dacă cu votarea secretă putem dobândi oarecare îmbunătățire, atunci votării secrete trebue să-i dăm preferință față cu cea publică.

Partizanii votărei publice au zis la 1874 ceeace zic și azi despre această votare: că e „mai potrivită“, mai „bărbătească“ și mai “nobilă“ pentru Maghiar și în genere pentru cetățeanul liber.

La aceasta aderenții votărei secrete au răspuns deja la 1874, că nu estetica e aci lucru de căpetenie, nu aceea, ce-i mai frumos, ci ce e mai cu scop; iar pe lângă votarea secretă succede mai puțin și coruperea și presiunea.

Mulți dintre alegătorii pe baza vechei îndreptățiri a censului vor fi, cari nici după noua reformă nu vor ști scrie și ceti. Cum vor vota aceștia secret? întreabă „Pesti Hirlap“ cum vor umplea biletele de votare? La aceasta partizanii votărei secrete vor răspunde, că votarea secretă se poate face cu bile sau și cu luturi, dar partea contrară poate obiecta, că acest mod de votare secretă poate da prilegiu la falsificări și abuzuri. Votarea secretă se poate întâmpla deci cum se cade numai cu bilete de votare.

In decursul desbaterei dela 1874 a legei electorale, Daniel Iranyi a făcut o propunere relativ la votarea secretă, în care, după ce arată cum trebue să fie biletul de votare, ce dimensiuni trebue să aibă și cum trebue să fie scris și băgat în urnă de către președinte, căruia il predă, adauge următoarele: „Dacă vre-un alegător nu aduce cu sine biletul de votare, președintele îi dă un bilet de votare alb, pe care alegătorul scrie numele candidatului, într'un loc anume pregătit și îngrădit, sau dacă nu știe scrie, lasă să i se scrie biletul de către vre un alt alegător.“

S'a mai gândit Iranyi și la necesitatea de a se pedepsi acela, care ar umplea biletul de votare al unui alegător, ce nu știe scrie, în mod fals, (adecă nu cum a voit alegătorul) sau ar trăda votul. Foaia amintită pledează în deosebi în favorul votărei secrete, pe care o cere și Banffy, zicând la încheiere: „Astăzi socialiștii pot numai să profite de votarea secretă. Dar pot profita de ea și acei Maghiari, cari trăesc împresurați între locuitorii de limbă străină și cu pornire dușmănoasă față de ei și cari prin urmare se află sub o mare presiune naționalistă.“

„Mai departe ne arată stăpânirea liberală de aproape 40 de ani, de ce a fost capabil guvernul, presiunea puterei oficiale, pe lângă votarea publică. Și în fine credem că în ce privește moralitatea publică votarea secretă e cea mai bună școală pentru stârpirea corupțiunei și în contra corupători or...“

Solda oficerilor și »Magyarország«. In cercurile politice, scrie »Magyarország«, e lățită știrea, că, după părerea Monarhului, cestiunile militare au să fie și de aci încolo lăsate la o parte și abia în noul parlament vor ávea să fie regulate. »Aceasta este foarte corect«, zice foaia maghiară, »dar atunci e de sine înțeles, că și cestiunea urcărei soldei oficerilor trebue să fie cuprinsă în cestiunile lăsate la o parte. Din partea ungară nu se poate primi acea părere austriacă, după care cestiunea urcărei soldei oficerilor n'ar avea caracter militar, ci numai economic și social. Urcarea lefurilor oficerești înseamnă o întregire organică a armatei, pentru care Ungaria, care pe durata timpului de tranziție s'a angajat numai a susținea *status quo* nu poate să fie obligată«.

Studenții maghiari și revizuirea regulamentului camerei. Un grup de vre-o 150 studenți ai universității din Budapesta s'au întrunit alaltăeri pentru a lua poziție în chestiunea revizuirei regulamentului camerei. La aceasta întrunire au luat parte și patru deputați disidenți, în frunte cu dep. Hoffmann. Ședința a fost foarte agitată. Deputații disidenți au fost primiți parte cu manifestații de simpatie, parte cu »abzug«-uri. Intervenind poliția, adunarea a fost disolvată.

Deputat al cercului Trencsin a fost ales alaltăeri candidatul constituțional *Bela* Henrik, redactor la ziarul »Bud. Hirlap«, întrunind 978 voturi față de advocatul Dr. Carol *Stur*, care a întrunit 644 voturi. Advocatul Stur a fost sprijinit și de majoritatea alegătorilor slovaci. Pentru »susținerea ordinei« au eșit la fața locului aproape o sută gendarmi și o companie de soldați. Fișpanul comitatului s'a preumblat toată ziua prin taberele alegătorilor, ca să »supravegheze« mersul regulat al alegerii.

In contra instituției delegațiunilor. Ziarul »Magyarország« pledează într'un articol de fond în contra instituției delegațiunilor, spunând că e o instituție învechită, nefolositoare și de prisos. Se vede bine că procesul legal al stabilirei cheltuelilor comune e amenințat să se poticnească îndată ce se ivește o deosebire de vederi între cele două delegațiuni. Dar nu acest motiv îndeamnă partidul independist ca să nizuiască spre suprimarea delegațiunilor, ci motive de principiu, cari purced din programul lui. Partidul independist vede o atingere adusă suveranității parlamentului ungar în faptul, că stabilirea cheltuelilor comune atârnă dela aprobarea corporațiunei unei alte țări. Din acest motiv el caută ca cheltuelile acestea să fie stabilite de parlamentul ungar și ca acesta să controleze direct conducerea afacerilor străine și ale armatei. Aceasta ar fi în avantagiul suveranului, fiindcă stabilirea cheltuelilor pentru armată și afacerile străine n'ar mai fi împedicată, când una din țări ar face greutăți. Partidul independist urmărește realizarea treptată a marilor lui scopuri. El nu desnădăjduește când năzuințele lui într'o direcție sau alta nu au numai decât succesul dorit. Căci el știe că independența Ungariei nu poate fi dobândită decât cu prețul unei munci îndelungate și stăruitoare.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Geniul din Rhodus

sau

Simbolul vieții și al morții.

(Resumat din: Tableaux de la nature, c. VI p. 641, de A. de Humboldt. Edit. germ. Ansichten der Natur, 1849, II. Band, p. 299—314).

Intr'un muzeu din Syracuza, între alte opere de artă se afla și un tablou de un pictor necunoscut. El avea multă grație, însă nici în amestecul colorilor, nici în caracterul și stilul său nu se putea compara cu alte tablouri. Cu toate acestea era admirat de privitori mai mult decât altele. Fusese scăpat dintr'un naufragiu, împreună cu alte mărfuri, cari se știau a fi din Rhodus; de aci și acestui tablou i se dete numele de *geniul rhodian*. Era tipul unui om tânăr, plin de vigoare, cu un fluture pe umăr și cu o făclie aprinsă în mână. In jurul lui se vedeau alte figuri frumoase, mai mici, băieți și fete, întinzând brațele unii către alții, plini de dorințe, cu ochii vioi și triști; pentrucă ei erau opriți de a se îmbrățișa prin privirea majestoasă și poruncitoare a geniului superior, care-i ținea subjugați prin puterea sa. Unii din admiratorii acestui tablou ziceau, că el e geniul iubirii spirituale, care ține în frâu iubirea și simțămintele sensuale; alții, că e geniul rațiunii care domnește peste poftele corpului.

Mai târziu s'a adus în Syracusa, împreună cu alte opere de artă, un alt tablou, care se vedea a fi piesa opusă și esplicativă a geniului rhodian. Era același tânăr, în mijlocul aceleiași grupe de figuri mai mici, tineri și tinere. Insă aci lipsia fluturele de pe umărul geniului superior, făclia lui era stinsă și întoarsă în jos, și capul lui era plecat; iar genii cei mici simbolizau o plăcere fără frâu, îmbrățișându-se și aruncându-se asupra geniului superior, de ale cărui porunci erau acum liberi.

Tiranul Syracuzei ordonă să aducă acest nou tablou lui Epicharm, poet și filosof din școala lui Pythagora, care se ocupa cu studiul naturei și al puterii, care se manifestă în naștere și viața plantelor și animalelor. El mergea des la muzeul din Syracuza, numit Poikilos, și de aci pe țărmul mării, ca să privească în întinderea ei fără hotară icoana nemărginitului, către care sufletul nostru înzadar năzuește. Și împreună cu noul tablou i se aduse și o copie a geniului rhodian.

Epicharm compară aceste două tablouri și, după o lungă meditațiune asupra lor, chemă la sine pe elevii și amicii săi și le zise: „Dați la o parte perdelele ferestrelor, ca să văd natura plină de viață. Priviți aceste două tablouri. Ele ne arată lămurit ceeace am căutat atâta și ce numai am presimțit. Unul e simbolul puterii de viață în toată vigoarea sa, care ține sub influența și dominațiunea sa puterile mai mici ale naturei (fizice și chimice). Celălalt e simbolul sau geniul morții. Spiritul, puterea de viață, a sburat în alte sfere, și puterile inferioare ale naturei, libere de stăpânirea puterii de viață, urmează a se uni și a se transforma după legile și tendințele lor. Genii mici, emancipați de sub dominațiunea geniului superior, își dau veseli mânile; ora morții e pentru ei ora himenului pentru o nouă existență“.

*

Aceeași esplicare a puterii de viață o găsim și la filosofii din zilele noastre. Amintim aci numai interesantul studiu al lui E. Littré: *„La science de la vie dans se rapports avec la chimie“*, citat de scriitorul acestui resumat în broșura sa „Despre înțelesul filosofiei, și problema puterii de viață ca hotar între filosofie și știință“, p. 30—32.

M. Străjanu

Călătoria Impăratului Germaniei. Ziarul »National Zeitung« declară faţă de ştirile contradictorii cari s'au lansat, că escursiunea Impăratului Wilhelm dela Corfu, în interiorul Albaniei şi mai ales la Ianina nu are nici o intenţiune şi din această cauză combinaţiunile politice, cari se leagă de această vizită, îşi pierd orice temeiu. Şederea la Corfu nu este decât spre recrearea Impăratului.

Din dieta ungară.

Şedinţa din 9 Martie n.

In şedinţa de Luni a dietei a rostit un mare discurs deputatul Beiuşului Dr. V. *Lucaciu*. A vorbit dela începutul şedinţei orele 10¹/₄ a. m. până la sfârşitul şedinţei orele 2¹/₄, adecă patru oare întregi. După cum ne-am putut convinge din protocolul stenografic al dietei, părintele Lucaciu a fost ascultat în genere cu linişte. Ici colea a fost întrerupt de câţiva şovinişti, iar preşedintele Justh l'a învitat în câteva rânduri să rămână la obiect. Dintre deputaţii români au fost presenţi d-nii Brediceanu, V. Damian, V. Goldiş, Dr. Maniu, Dr. Popovici, Dr. Petrovici, Dr. St. C. Pop, Dr. Suciu, Dr. Şerban, Dr. Vaida şi Dr. Vlad.

Dep. *Lucaciu* a declarat dela început că votează în contra proiectului revizuirei şi că va căuta să împedece votarea lui. »Nu pot să retac, zice oratorul, că stau adânc consternat în faţa acestei chestiuni şi trebue să mă întreb, că de ce chiar acum, în situaţia actuală politică, s'a adus pe tapet revizuirea regulamentului camerei? Arta guvernării constă în a studia trecutul şi a pregăti cu înţelepciune viitorul. Fără de aceasta guvernul nu reprezintă decât o tovărăşie de interese, faţă de care celor despoiaţi de drepturi nu le rămâne alta decât să protesteze şi să apeleze la tribunalul lumei, căci viaţa popoarelor este depusă în mânile provedinţei şi este scris că: *Transferetur regnum de gente in gentem, et dabitur genti facienti fructum suum.*

Dep. *Ugron*: Este depusă în mânile Dumnezeului maghiar!

Dep. *Brediceanu*: Un singur Dumnezeu avem, cei cari avem! (Zgomot. Strigăte din centru: De ce să avem alt Dumnezeu?)

Ugron: Fiindcă am avut spânzurători deosebite.

Brediceanu: Şi vor mai fi! (Zgomot.)

Ugron: Vor mai fi, vom mai vedea noi spânzurătoare!

Dep. *Lucaciu*: Când vorbim de proiectul revisuirei regulamentului camerei, prima întrebare, care se impune dela sine, este: cine e tatăl, cine sunt părinţii acestui copil de ţâţă, care cere să trăiască. Cine este acest călător şi unde-i patria?....

Cineva a lansat idea care a prins, s'au pornit discuţiile şi s'a ţinut conferenţa comună dela 14 Ianuarie, care n'a putut duce însă la înţelegere. Proectul acesta e proiectul deputaţilor, nu e proiectul guvernului şi prin urmare guvernul n'are dreptul să influinţeze prin toate mijloacele de cari dispune, majoritatea parlamentară în favorul unui proiect, care nu poate să constitue chestie de cabinet. Şi cu toate aceste, în şedinţa dela 25 Ianuarie ministrul de interne contele Andrassy Gyula a anunţat, că are de gând să prezinte camerei mai multe proiecte de lege, cari impun necesitatea revizuirei regulamentului. A mai adaogat însă că dacă proiectul de revizuire nu va fi primit, îşi va da şi el dimisia. In şedinţa dela 25 Februarie d-l ministru de culte a făcut aceiaşi declaraţie. Vedem, dară, că guvernul pune în cumpănă toată puterea sa, ameninţă majoritatea cu criză de cabinet încercând să impună pe calea aceasta votarea revizuirii. (Aprobări în centru.)

Noi nu facem opoziţie a *tout prix*. Noi nu vrem să zădărnicim activitatea parlamentară, să împiedecăm guvernul să muncească pentru binele ţării prin alcătuirea de legi corăspunzătoare. Noi nu facem opoziţie, ca să luăm locul celor, cari şed azi în fotoliile ministeriale. Noi suntem un partid de poziţie numai şi numai fiindcă ţinem înaintea ochilor adevăratele interese ale ţării (aprobări la naţionalişti). Dăm mână de ajutor la alcătuirea de legi, cari promovează interesele obşteşti şi combatem legile cari nu servesc decât interesele unei clase. Noi luptăm ca domnia de clasă şi de rasă să dispară din Ungaria. Viitorul patriei noastre nu se întemeiază pe lanţurile de robie, în cari sunt încătuşate milioanele popoarelor din Ungaria.

In ce ne priveşte în special pe noi românii, noi am mărturisit în totdeauna o axiomă mare: ordo est anima rerum. Poporul nostru a evoluat în mod firesc. Am fost în totdeauna prietenii ordinei şi am luptat întotdeauna împotriva intoleranţei şi a legilor excepţionale. Cuminţenia aceasta politică a fost urmată de strămoşii noştri veacuri de-arândul...

Keckeméthy F.: Şi în 1848?

V Lucaciu: Părinţii noştri au dovedit şi în 1848, că binele, pacea şi progresul ţării trebuie garantate prin bună înţelegere cu dinastia noastră domnitoare. (O voce în stânga: *Impotriva Maghiarilor)!* Dacă e nevoie, şi împotriva acelei părţi a maghiarimii, cari păcătuesc în contra acestor principii nobile (zgomot). Dacă e nevoe şi înpotriva acestor fel de şovinişti.

Kecskeméthy F.: Dacă în altă ţară ai fi zis cuvintele aceste, te-ar fi scos din parlament!

V. Lucaciu: Observarea asta îmi dovedeşte calificaţia dumnitale parlamentară. I-ţi mulţumesc!

Dacă expunerea de motive a proiectului de revizuire ar fi fost o expunere serioasă şi obiectivă şi nu s'ar întemeia mai ales pe motive subiective, în principiu aş fi aprobat şi eu o revizuire, care tinde să asigure parlamentului posibilitatea muncii pozitive şi roditoare, care tinde înainte de toate la zădărnicirea obstrucţiei, ai cărei prieteni n'am fost şi nu suntem.

Oratorul analizează apoi pe larg expunerea de motive şi discursurile rostite de miniştrii Andrassy şi Apponyi în apărarea proiectului. Prezentă apoi următorul proiect de rezoluţie:

»Camera să enunţe, că respinge proiectul de revizuire a dep. Emil Nagy şi că e înclinată a lua în desbatere numai o astfel de revizuire a regulamentului, care să fie prezentată Camerei după sancţionarea proiectului de lege privitor la votul universal, secret şi egal. Acea modificare a regulamentului să cuprindă totodată şi dispoziţiuni, cari să asigure pe deplin dreptul de imunitate a deputaţilor.

De încheiere dep. *Lucaciu* istoriseşte o legendă din comitatul Sătmarului, în care se spune că comitetul comunal din Ecsed, fiind provocat prin guvern de către comitat să facă un pod peste balta din apropierea comunei, a hotărât într'o iarnă să taie din ghiaţa bălţii bucăţi şi cu ajutorul acestora să construiască podul. Zis şi făcut. Când a dat însă primăvara, podul s'a topit..

Aşa stăm şi cu libertăţile din Ungaria, zice oratorul. In cele mai multe părţi ale Ungari i a domnit un frig amorţitor, căci s'a constatat că milioanele de popoare sunt în secolul al XX-lea eschise din şanţurile constituţiei şi dela binefacerile vieţii constituţionale. Care este deci podul, care trece prin Ungaria? Acel pod, ridicat din bucăţi de ghiaţă, peste care treceau până acuma fluerând vesel funcţionarii comunali, comitatenşi şi ai guvernului. Dar va veni, onorată cameră, boarea primăverii şi va topi podul zidit din ghiaţă, va sosi epoca libertăţii popoarelor: pe aceasta o salut; salut sufragiul universal, care va spulbera domnia de clasă şi rassă din Ungaria.

Recomand spre primire proiectul meu de rezoluţiune. (Aplauze şi aprobări vii în centru).

O anecdotă a lui Mark Twain.

In decursul unui banchet dat de curând în onoarea celebrului umorist american Mark Twain, acesta a istorisit următoarea anecdotă amuzantă:

»Am avut odată un superb cameleon, un esemplar unic, care ne făcea mare bucurie mie şi amicilor mei. Dacă-l aşezam pe-o stofă galbenă el devenia galben; pe o stofă roşie el se înroşa şi pe un fond verde îi plăcea să brileze în cel mai frumos verde. Intr'o zi sosind acasă după o lungă plimbare, am aflat pe menagera mea plângând.

— »Ce ai Mis Baxter?« o întrebai eu îngrijat.

— »Cameleonul, domnule Twain, cameleonul!« rosti ea între două sughiţuri.

— »Ei bine! ce-i cu cameleonul?«

— »A murit«, răspunse Mis Baxter şi isbucni în plânsete.

»Venindu-şi mai târziu în fire, ea mi-a istorisit acestea: »In timpul absenţei voastre, d-le Twain, o prietină a venit să mă vază. Vorbindu-i de cameleonul d-voastră, nu mi-a dat pace până nu i-l'am arătat. Noi l'am aşezat una după alta pe bucăţi de postav galbene, roşii şi verzi şi el deveni succesiv, galben, roşu şi verde. In cele din urmă — aci o podedi o nouă criză de plâns cu lacrimi — ne veni idea de a-l aşeza pe un plaid scoţian multicolor. Cameleonul n'a mai putut să absoarbă deodată atâtea culori şi sărmanul animal a crepat!«

Scrisoarea împăratului Wilhelm către lordul Tweedmouth.

(Declaraţiile făcute în parlamentul englez.)

Lordul amiralităţii Tweedmouth, prevenind ori ce interpelări, a declarat că în ziua de 18 Februarie a primit prin poştă o scrisoare de la împăratul Wilhelm. Scrisoarea era personală scrisă cu un caracter foarte amical şi simplu. Tweedmouth o arătase lui Grey, care a opinat ca şi Tweedmouth, *că scrisoarea trebue considerată ca privată, iar nu oficială*. Prin urmare, Tweedmouth a trimis împăratului un răspuns concept în acelaş spirit şi având un caracter analog.

»Tot ce pot încă să spun, a zis Tweedmouth, »este să rog camera să fie sigură că cred cu tărie cumcă calea urmată de mine era bună şi a avut ca ţintă de a face ceeace toţi doriţi şi tot ce putem face pentru a întări buna înţelegere, care există între Germania şi noi«.

Camera Comunelor era plină de lume. Răspunzând întrebărilor ce i s'au făcut cu privire la scrisoarea împăratului Wilhelm, lordul *Asquith* a zis, că nu are nimic de adăugat declaraţiunei sale de Vineri, cu excepţiune că Tweedmouth arătase scrisoarea lordului Grey de îndată ce a primit'o. Grey a fost de acord cu Tweedmouth a socoti că scrisoarea nu avea un caracter oficial şi că trebuia privită ca o comunicare privată. (Aplauze.) Asquith adauge, că *este în adevăr imposibil a se da publicităţii corespondenţa privată şi personală.*

In urma unei întrebări făcute de către *Lockwood*, dacă Asquit poate crede că corespondenţa în cestiune, aşa de importantă, între împăratul Germaniei şi lordul amiralităţii, ar putea fi privită ca personală şi confidenţială, *Asquith răspunde, că nu mai are nimic de răspuns nici de schimbat din declaraţiunea făcută.*

Incidentul a fost declarat închis.

Salon de convorbiri.

Toţi câţi şi-au spus părerea referitor la problema pusă de Sorcovă, toţi au susţinut că cel mai puternic mijloc de lăţire al culturei şi a gustului de cetit sunt foile redactate într'un spirit şi într'o limbă neaoşe, nefalsificată populară. M'a izbit însă afirmaţia cu totul greşită a d-lui P. Suciu, căn timpul de faţă n'am avea nici o singură foaie, care să nizuiască baremi a se face plăcută poporului, care să se trudească cel puţin a-şi însuşi proprietăţile cerute. N'aşi cuteza să afirm că »Foaia Poporului«, ba chiar şi »Poporul Român« n'ar găsi un mare număr de ţărani, cari le cetesc cu drag şi cu folos. Ce a lăsat însă cu totul din vedere d-l Suciu este »Libertatea« cu adaosul ei de petrecere »Foaia Interesantă« şi adnexul economic »Tovărăşia«. Foile acestea sunt scrise în limbă şi spirit popular, se ocupă de toate nevoile ţărănimei. Nu-i mirare, căn scurt timp şi-au câştigat mii de cetitori între economi. Nu sunt chemat să fac apologia acestor foi, nici nu susţin că ele ar fi modelul şi idealul unei foi pentru popor, un non-plus-ultra în felul lor. Constat însă atât, că ele străbat într'adevăr la mintea şi inima ţăranului, prin călduroasele articole politice, prin înţeleptele îndemnuri economice, prin ilustraţiunile de multeori potrivite, prin poesiile poporale ce le publică. Prin astfel de foi lăţim în mod real dragostea slovei tipărite, gustul de cetit.

Dar nu-i destul numai să facem foi bune pentru popor. Tot atât de însemnat ca *scrisul* e şi *lăţirea* productelor literare — populare. Şi accentuez cu atât mai vârtos lucrul acesta, fiind el la noi dureros de neglijat. E doar de obşte cunoscut cu câtă greutate ajung şi cărturarii la cărţile româneşti, mai ales la cele apărute în România. Luni de zile trebue să aştepţi şi după publicaţiunile »Minervei«.

Cu atât mai anevoios îşi poate câştiga ţăranul foi şi cărţi româneşti. Ba sute şi mii de ţărani ştiutori de carte şi doritori de lumină n'au nici ştire despre existenţa foilor menite să le umple golul sufletului. Iar *»ignoti nulla cupido«*... Să lăţim deci foile în cerc cât mai larg, însă nu prin »călduroase apeluri la conducătorii fireşti ai poporului.« Apelurile acestea răsună de obiceiu în pustiu. Ci să punem la cale, să organizăm colportagiul.

Agenţi de ai foilor menite pentru popor, apoi şi agenţi de ai »Asociaţiunii« să cutreere toate satele româneşti, angajându-şi pretutindeni depositari, revânzători dibaci. Unde nu pot câştiga pe preot ori pe învăţător pentru munca asta hotărât culturală, îşi găsesc de sigur vr'un sătean ori un comerciant, care pe lângă câştigul ce-i rămâne, va lăţi prin graiul viu în mod îmbucurător foile şi cărticelele luminătoare. Organizarea colportagiului ar reclama la început oareşicari jertfe băneşti. Cu atât mai îndestulitoare vor fi roadele, care le va aduce încurând. Sunt şi acum în câteva comune mai însemnate revânzători de aceştia, cari lăţesc foile populare în sute de exemplare. Căci ţăranul dă mai bucuros 2—3 cruceri din când în când pentru foaie, decât multe coroane deodată. Poporul nici nu ştie prenumăra, nu ştie de ce folos e mandatul poştal.

In Germania sunt societăţi întemeiate anume pentru lăţirea publicaţiilor populare. Catolicii îşi au centrul organizaţiei în München-Gladbach, cu multe sucursale în toate părţile Germaniei. A protestanţilor e »Prot. Landesverein für innere Mission.« Noi să ne câştigăm în toate satele batăr nişte colportori modeşti, cari totuşi vor lăţi publicaţiile poporale mai bine ca sute de provocări la abonament şi avizuri ori rugări către preoţi...

Deci înc'odată: nu-i destul să scrie oameni chemaţi foi şi cărţi pentru popor, ci trebue să le şi *lăţim* prin o propagandă vie, în stil modern, prin *colportagiu*. Astfel socot eu, că s'ar putea încetăţeni gustul de cetit între toţi ţăranii ştiutori de carte.

A. Nanu.

ŞTIRILE ZILEI.

— 27 Februarie v.

Un dar de ziua naşterii sale al lui Tolstoi oferit poporului rusesc. Leon Tolstoi are să rămână ca o reminiscenţă perpetuă în memoria poporului. Tolstoi tocmai acum lucrează un calendar pentru popor. Pe fiecare filă a calendarului destinată fie-cărei zi din an, va scrie poetul părerile şi ideile sale relative la toate cestiunile vitale, ce interesează şi agită neamul său. Este vorba, ca poporul rusesc să primească o comoară preţioasă, carea să corăspunză vederilor, sentimentelor şi modului său de cugetare. De sigur, că bătrânul octogenar va depune în aceasta scriere a sa unică în felul ei, mărgăritarele cugetărei sale bogate pe baza îndelungatei sale esperienţe de atâţi amari de ani.

Ni-se mai vesteşte că familia lui Tolstoi în ziua festivă va petrece în Moscva, iară Tolstoi va rămânea în Iasanaja-Polyana ca să primească deputaţiunile.

Dela societatea »Petru Maior« primim spre publicare următoarele: In urma dimisionării comitetului vechiu în şedinţa generală din 29 Februarie st. n, societatea »Petru Maior« s'a reconstituit în modul următor: Preşedinte Nicolae F. Negruţiu, stud. în filos.; vicepreşedinte St. Hărăguş, abs. de teol, stud. în drept; secretar Ioan Pop, stud. în drept; notari Traian Denghel st. în drept şi Ioachim Tobin, st în drept; cassier Ioan de Colbazi, st. în drept; controlor Const. Şerbu, st. technic; bibliotecar Ioan Ţeicu, stud. în medicină; vicebibliotecar Ioan Comşa st. în medicină; econom Adam Iancu stud. în medicină. Iar în locurile vacante din comisia literară au fost aleşi: Sabin Dan, stud. în drept; Dimitriu Cazacu, st în drept; Adam Iancu, st. în medicină; Sabin Oprean, stud. în filos. şi Ioachim Tolciu, st. în drept.

Clubul român din Viena, a ţinut — după cum ni se scrie — a V-a adunare generală, Duminică în 1 Martie n. c. cu succes mulţămitor. In noul comitet au fost aleşi următorii domni: Preşedinte George Vitencu (Bucovinean); vicepreşedinte Nicolae Roşca (Ardelean); casar Meltiade Nicolescu; secretar I. Alexandru Barbu, secretar II Traian Mihailoviciu; bibliotecar Ioan Prevaritura; controlor George Stefani, (toţi Bănăţieni); membrii substituţi: Teodor Moldovan şi Ioan Sârbu (Ardeleni) membri fără funcţie: Şt. Muntean (Ardeal) şi Şt. Teodorescu (România); în comisia de revizuire: Alexandru Lupu general (Bănăţean), Dr. Lazar Popoviciu şi Marius Sturza, (Ardeleni).

Logodnă. Carolina *Nossa* şi Ionel *Haţiegan* fidanţaţi. Trestia — Caşovia. — 6 Martie 1908.

Arestarea unui ofiţer de honvezi pentru spionagiu. Autorităţile italiene au arestat Sâmbăta trecută pe locotentul de honvezi Homolya Istvan în momentul când lua fotografii pe teritoriu italian. O depeşe sosită la comenduirea din Seghedin anunţă acum, că ancheta asupra delictului de spionagiu, imputat lui Homolya, care a fost arestat pe teritoriul italian, la Riva (în Tirolul de Sud), a dovedit că numitul locotenent nu s'a dedat nici la spionaj, nici n'a luat vre-o schiţă topografică. El n'a avut de asemenea nici un fel de misiune secretă. Homolya luase parte la ni-

ște exercițiī ale trupelor dela frontiera austro-italiană, cu autorizația comandantului regimentului. In timpul acestor exerciții, locotenentul, care e un pasionat fotograf amator, trecuse fără să știe, de frontieră, pe teritoriul italian, spre a lua câteva vederi fotografice după frumoasele poziții din partea locului. In momentul când rătăcea astfel departe de frontieră, el fu surprins și arestat de soldații italieni. Ancheta autorităților italiene ne dovedind nimic în sarcina sa, Homolya a fost pus în libertate. El a sosit eri la Seghedin.

Mulțămită. Fiindu-mi cu neputință a mulțămi în deosebi tuturor celor ce au binevoit a-mi adresa cuvinte de condoleanță, precum și celor ce au asistat la ceremonia funebră a fiului meu, trecut prea de timpuriu la cele eterne, îi rog pe această cale să primească călduroasele mele mulțămiri. — Dârstele Brașovului, 25 Februarie v. 1908. *Ioan Broșu*, paroch gr.-or. român.

Noui membri ai camerei magnaților. Majestatea Sa a numit pe fostul ban al Croației Rakodczay, pe abatele E. Vaida și pe consilierul ministerial E. de Gaál, membrii pe viață ai camerei magnaților.

Inaugurarea muzeului Aman. Din București se anunță, că d-l Sp. Haret, ministrul instrucției publice, a hotărât ca toate tablourile lui Aman, cari se află actualmente în pinacoteca din București, să se transporte și să se așeze la muzeul Aman din strada C. A. Rosetti. Acest muzeu trebue să fie aranjat complect cel mult până la Paști. In fine când lucrările de așezare vor fi terminate, se va face inaugurarea, la care vor asista și delegații ministerului. In urmă muzeul va fi deschis publicului.

O aniversare. D-l Dim. *Sturdza*, președintele consiliului și șef al partidului național-liberal, a împlinit Luni vârsta de 75 ani. Regele Carol a bine-voit a-i trimite cu această ocazie, o scrisoare de felicitare, concepută în termeni foarte elogioși și plini de căldură.

Starea sămănăturilor din România. Grâul semănat astă toamnă a răsărit peste tot locul din cauza timpului primăvăratec. Munca câmpului a început de asemeni. Se lucrează cu activitate la arături. E multă vreme de când nu s'a pomenit un timp atât de prielnic muncei câmpului.

Mișcarea pentru înfrânarea beției în Anglia. Fabricanții de bere și de alcool au hotărât să facă în toată Anglia întruniri publice *împotriva legei lui Asquith* privitoare la împuținarea cârciumilor și la înfrânarea beției. Au și hotărât unde vor ținea cele d'intâiu șezezeci. Cele două mai mari vor fi cea dela Cardiff și cea din Londra (Albert Hall). La acestea vor lua parte delegați din țara întreagă. Comitetul executiv al breslei a și votat hotărârea cu unanimitate sub cuvânt *că se expropriază niște proprietăți legale, fără nici un folos pentru înfrânarea beției.*

La bursa din Londra, sub cuvânt că guvernul lovește astăzi intr'un fel de capitaliști, iar mâine va veni rândul altora, acțiunile fabricelor au căzut, cari cu 10%, 8%, cu 5½%, etc., în totul o pagubă de 25 de mil. de lire sterlingi, deci cu 625 de milioane de lei. Dar chiar ziarul unionist »The B'gham d. Post« mărturisește că perderea e numai o glumă, numai o manifestație, căci se vede, că s'au făcut că vând și cumpără acțiuni cumătrii între ei. De altfel nu și-au pierdut nici nădejdea, că, prin agitație, vor sili guvernul să retragă legea ori măcar s'o schimbe mult. Nu e mai puțin adevărat, că creditorii ipotecari ai fabricanților și negustorilor mari din această ramură, ar fi cerând plata datoriilor ne mai crezându-se destul de garantați, dacă se votează legea.

Transportarea rămășițelor lui Zola la Pantheon. Senatul a votat suma de 150 mii franci, pentru ceremonia transportărei rămășițelor lui Emile Zola la Pantheon. Sicriul marelui romancier va fi transportat dela cimitirul Montmartre în searа din ajunul ceremoniei, la Pantheon, unde va fi primit de familie și de miniștri. A doua zi dimineața va avea loc ceremonia, la care discursul oficial va fi ținut de către ministrul instrucțiunei. Trupele din garnizoana Parisului vor defila pe piața Pantheonului.

Incendiile din Berlin. Poliția e foarte îngrijată de faptul, că până acum n'a putut da de urma autorilor numeroaselor incendii provocate în timpul din urmă. Poliția a hotărât să publice premii importante pentru descoperirea incendiatorilor. In timpul incendiilor de Luni, s'a observat că pompierii cari lucrau la stingerea focului, căpătau o culoare gălbuie la față. Aceasta face să se presupună că incendiatorii se servesc între altele și de oarecari produse chimice. O ultimă știre spune că relativ la nouile 3 incendii de acoperișe provocate Luni la Berlin, poliția a reușit în fine să pună mâna pe un tânăr de vre-o 20 de ani, autor al mai multora din incendiile din timpul din urmă. Arestatul pare a face parte dintr'o numeroasă bandă de incendiatori.

O scrisoare a lui Leopold Woelfling. In legătură cu transportarea la casa de nebuni a d-nei Adamovici, fosta soție a lui Leopold Woelfling, fostul arhiduce adresează acum ziarului »Zeit« o scrisoare în care, în termeni foarte mișcători, spune că ceea ce prevăzuse de mult s'a întâmplat, și că acuma lumea își va da mai bine seamă de motivele cari l'au făcut să se despartă de fosta sa soție.

Omor în vis. Un servitor cu numele Leonard, a visat că ar fi fost atacat de tâlhari. In momentul când se svârcolea nenorocitul, intră în odaie îngrijitoarea Maria Șofner să-l scoale, și-l atinse cu mâna. El gândind că acu hoții îl atacă, buimăcit luă revolverul de sub perină și răni de moarte pe femeia în șale. Nenorocita femeie fu transportată la spital, iară servitorul arestat. E întrebarea cum se va cvalifica acest omor ciudat pe baza unui vis și mai ciudat.

Medicii în Germania și în lumea toată. După anuarul medical german dela 1900, numărul total al medicilor în Germania se ridică la 31,416. Prussia are singură aproape 19,416. In orașele mari proporția medicilor este de 2—3. La Berlin proporția este 1¼ pe mie. Numărul specialiștilor de tot soiul e cam de ⅓ din cifra totală — dealtă parte după »Record medical« ar fi în momentul de față, în toată lumea 228.234 medici diplomați și pentru Europa singură: 162.334.

Cum s'a prins în locul unui arestant santinela de pază. Dintr'un tren, ce mergea dela Münster la Hannovera sări un arestant din vagon. Sentinela de pază dete semnalul să se oprească trenul și îndată alergă după cel ce fugise, însoțit de o mulțime de pasageri. Dar cum se întâmplă cum nu, că mulțimea puse mâna pe pasnic și-l readuse la tren, iară arestantul scăpă teafăr, probabil râzând cu hohot și mulțămint că scăpase așa de ușor. Paznicul condus în triumf să sbătea și se jura pe toți sfinții, că el nu e arestant. Se pare că pasagerii erau deabinele sau somnuroși sau beți!

O pornire frumoasă.

— Coresp. part. a „Gaz. Trans." —

Cluj, 9 Martie n.

O veste, care mi-a umplut sufletul de bucurie, am primit azi și mă grăbesc a v'o transmite ca un eveniment însemnat chiar în zilele acestea când cultura română atacată de toate părțile pretinde să aducem jertfe tot mai multe.

O parte a tinerimei române din Cluj, conștie de chemarea sa, chiar în zilele aceste grele cu mare însuflețire a hotărât să aranjeze o serie de *șezători literare și artistice* împreunate cu dans în orașele și satele mai mari, cari sunt centre românești. Se vor ceti conferințe, va cânta corul și muzica, vor fi cântări solo atât cu vocea cât și cu instrumente muzicale, declamări etc. etc.

Se vor începe pe la finea lui Martie și vor merge ori unde, unde vor fi chemați și primiți cu bunăvoință și dragoste.

Insemnătatea șezătorilor acestora mici nu se poate spune! Pe lângă aceea că vor tinde mult la consolidarea noastră națională pe teren social și v'or forma o legătură oarecare între Românii din diferitele părți, vor lăți cultura în popor și dragostea față de tot ce e frumos și tot ce e românesc, vor răspândi însuflețire pentru cauza românească și prin locurile perdute de jumătate și vor contribui pe altarul culturei române și prin aceea, că *venitul curat al șezătorilor îl vor da tot pentru gimnaziul din Brad*, și ca nu cumva să-se creadă că e la cale numai ceva pornire confesională, ținem să declarăm, că cei mai însuflețiți propagatori ai pornirii sunt uniți cu prezidentul dimpreună și chiar prin aceasta vreau să documenteze, că în zilele de primejdie nu există deosebiri de confesiune, suntem cu toții de-o lege: de legea românească.

Rugăm deci pe toți aceia, cari ne văd bucuros în mijlocul lor pe câte-va clipe, să scrie la adresa d-lui *Liviu I. Dan* (str. Kossuth L. 21) care le va da deslușiri mai detailate.

Inainte deci, să plângă doina și să râdă hora, să dăm mână cu mână în lupta măreață pentru întruparea acelui vis neîmplinit de-a căruі jale...

„...ne-au răposat
și moșii și părinții..."

m.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 11 Martie. Primul orator în ședința de eri a Camerei a fost deputatul croat Ioan *Manoilovici*. El arată că proectul revizuirei e de prisos, fiindcă naționalitățile n'au făcut nici o dată obstrucție. Oratorul critică apoi procedarea față de croați. El susține că revizuirea regulamentului nu constitue o pavază față de socialiști, a căror armă de luptă nu e obstrucția. Ei au la dispoziție greva și strada. Disidentul Geza *Csépány*, declară că acest guvern nu poate revizui regulamentul Camerei. »Acest guvern și această Cameră, spune oratorul, au datoria de a introduce reforma electorală și nu pe acea de a îngrădi libertatea cuvântului«. El se apără apoi contra acuzației ce se aduce disidenților, că ar face cauză comună cu naționalitățile. Naționalitățile, spune Csépány, n'au luptat nici odată pentru interesele națiunei. Unde au fost la votarea cvotei? *(Protestări în rândurile naționalităților).*

Arpad *Bozoky*. N'avem nimic cu naționalitățile.

Iulius *Marcoș*: Te înșeli!

Csépány propune o rezoluție, prin care cere scoaterea proiectului revizuirei din ordinea de zi.

Deputatul Aurel *Vlad* cere cuvântul și apără naționalitățile în contra acuzărei că n'au luptat în contra ridicărei cvotei. (Ședința continuă).

După pauză a luat cuvântul deput. Milan *Ivanca* contra revizuirei, vorbind până la sfârșitul ședinței.

Rosenberg, 11 Martie. In procesul Slovacilor în chestia *măcelului din Cernova* s'a pronunțat eri seara sentința. Din 59 acuzați au fost condamnați 50 de bărbați și femei la pedepse *dela 6 luni până la 3 ani închisoare ordinară* (bőrtön). 9 acuzați au fost achitați. Ioan Iavorka a fost osândit la 2 ani închisoare, sora părintelui Hlinka, *Ana Hlinka a fost osândită la 3 ani închisoare*. Tribunalul, la propunerea procurorului, *a deținut imediat pe d-na Ana Hlinka.* Apărătorii au apelat.

Procurorul a apelat de asemenea cerând o pedeapsă mai grea pentru 9 dintre cei condamnați. Cetirea sentintei a durat până târziu noaptea. Sentința a produs o consternare nemaipomenită în sânul popolațiunei slovace.

Budapesta, 11 Martie. Eri după amiazi, la orele 1, a apărut în Camera deputaților deputațiunea feministelor compusă din 40 până la 50 membre. Deputațiunea a fost primită de un mare număr de deputați, cari aveau cunoștință de această vizită. In numele deputațiunei a vorbit președintelui Just d-na Clotilda Szabados.

Ea amintește președintelui o declarație a lui, de acum doi ani. Președintele se ridicase atunci pentru drepturile femei. Oratoarea susține, ca femeia care are datorii cetățenești, nu are și drepturi cetățenești. Ea trebue scoasă de sub sclăvia bărbatului.

Oratoarea termină, cerând președintelui, ca în sensul declarației sale de acum doi ani, să lucreze pentru primirea femeei sub scutul Constituției. Președintele Justh a răspuns, că nu și-a uitat declarația lui de acum doi ani și că are și acum aceleași păreri.

După răspunsul președintelui, deputațiunea a fost primită și de miniștrii Wekerle și Andrassy.

Christiania, 11 Martie. Un suedez a tras eri pe la orele 12 ziua *12 gloanțe de pușcă contra palatului regal.* Câteva proectile au pătruns în mai multe săli. Vinovatul a fost imediat arestat; el a mărturisit că avea intențiunea de a omorî pe regele Norvegiei. Se crede că acest individ este nebun.

Diverse.

Expoziția universală din Tokio se va deschide la 1 Aprilie 1912 și va dura până la 21 Octomvrie acelaș an. Pentru instalarea obiectelor din străinătate privitoare la învățământ, științe, mașini, electricitate și articole de manufactură vor fi puse la dispoziția expozanților localuri speciale. Pentru obiectele de altă natură, țările streine își vor putea ridica cu cheltuiala lor edificii speciale. Pentru terenurile concedate nu se plătește nimic.

Lucrurile destinate a fi expuse și toate materialele de construcție și decorațiune sunt scutite de taxe vamale. Se vor face aranjamente speciale în ce privește articolele din țările străine menite a fi vândute în bazaruri, precum și obiectele cari vor servi la spectacole și petreceri publice.

Se proiectează afară de aceasta, garanții speciale pentru toate invențiile, planurile, modelele și mărcile depuse.

Muzica animalelor. — Dubiesse în *„Revue"* arată că moluștele și celenteratele nu sunt simțitoare la muzică. Păianjenii însă știu să prețuiască o muzică bună. Așa se spune de unul, care în 1886 stătea pe piano și asculta uimit pe Rubinstein. In timpul cât ascultătorii aplaudau, se plimba între dușumele. Pentru alți pianiști nici nu catadixea să iasă din vizuină, odată ce gustase muzica lui Rubinstein. Se vorbește de un crap simțitor la fluer, dar poate că-i dădea și pâne, cântărețul. Reptilelor le place muzica, iar Indienii se folosesc de această patimă, le farmecă și le prind.

Se știe, cât le place muzica zburătoarelor și că cele din curte chiar trec marginele bunei cuviințe. Se zice că și-a făcut cineva blestem de-a învățat un sturz a cânta Marseileza și că sturzul scăpând a învățat la fel pe semenii săi din trei departamente întregi. Lupului nu-i place muzica, în deosebi îl supără cornul de vânătoare. Leului îi plac notele înalte, dar nu poate suferi pe cele de jos. Pisicile dimpotrivă, nu îngăduie notele ascuțite. Una din ele punea laba la gura unei cântărețe, îndată ce scotea nota *la* de sus.

Darwin spunea de un câne, căruia îi plăcea muzica italiană, lătra la a lui Beethowen și făcea spume la gură, de credeai c'a dat turba în el, la Chopin. Maimuțele nu numai că ascultă concertele noastre, dar dau și ele concerte bătând cu bețele în trunchiuri scorburoase. Laprade a zis: »Muzica e singura artă, la care sunt simțitori nebunii, animalele și idioții«.

Vanitatea lui Ibsen. Ibsen avea un cap caracteristic, dar nicidecum frumos. Cu toate acestea marele scriitor era foarte vanitos și avea un »respect« deosebit pentru părul și barba sa.

Claudiu Annet povestește că Ibsen niciodată nu se despărțea de cilindrul său. Când se așeza la masă îl punea cât mai aproape pe un scaun. Mulți își spărgeau capul spre a afla cauza acestui afect nestrămutat al măestrului cătră pălăria sa, însă în zadar.

In sfârșit misterul a fost lămurit. Ibsen avea în fundul pălăriei o mică oglindă în care arunca din când în când o privire spre a se convinge de buna stare a părului și barbei sale.

Bibliografie.

St. O. Iosif. „Zorile" Dramă istorică în două acte și în versuri. Prețul 1 cor. (10 b. porto).

„P. Ispirescu" Poveștile unchiașului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Șoldan Viteazul", Mama Angheluşa", „Herșcu Boccegiul", „Clevetici", „Sandu Napoilă", „Surugiul", „Ion Păpușariul", „Cucoana Chirița" „Barbu Lautaru", „Paraponisitul", „Kera Nastasia« „Haimana", „Gură-Cască", „Stan Covrigariul", „Livandiera", „Păcală și Tândală", „Scara mâței" „Craiu nou", Harță Răzășul", „Ramășagul", „Peatra din casă", „Nunta țărănească", „Chiriță la Iași", „Chirița în Provincie".

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto.

Dante „Infernul" traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani., plus 30 bani porto.

„Prin Vraja Dragostei", nuvele de *Vasile Pop* editura Minerva. Prețul C. 1.50 plus 10 fileri porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Nr. 2608—1908.

PUBLICAŢIUNE.

In 19 Martie 1908, la 9 oare a. m. se va ţinea lic tatiune verbală şi cu oferte în scr s — în biroul magistratului, despărţământul V-a pentru afacerile economice — spre a se da în arândă pe timpul dela **1 Noemvrie 1908 până la 31 Octomvrie 1914** complexul de pământ de 25 jugăre catastrale proprietatea comunei Brassó comassat pe sama unui cimiteriu aflătoare în tabla a XX-a sub Nr. comasării top. 10218

Condiţiunile detailate de ofert, de licitaţie şi de contract se pot vedea în biroul susnumitei secţii a magistratului până la ziua de licitaţie în timpul oarelor oficioase dela 8—12 a. m.

Brassó, în 12 Februarie 1908.

(80,3—2.) *Magistratul orăşănesc.*

Să cautâ

Contra **Provisiune mare şi câştig frumos**; ar avea **Agenţi şi Representanţi** pentru Transilvania.

Offerte se vor adresa la

Direcţiunea
Caisse de L'Economie
Nationale Paris
33—35 Boulevard du Temple

La tipografia şi librăria A. Mureşianu se află de vêndare următórele:

Cărţi literare âpărute din ediţia „Minerva, Bucurescî.

N. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istorióră pentru tinerime, localisată după nemţesce. 193 pag. . Preţul cor. 1.50
Vasilie Pop, „Domniţa Viorica“ roman. Preţul 2 cor. (plus porto banî) 20
M. Salodeanu. „Floarea Offlită“, roman. Preţul 2 cor. (plus porto banî) 20
Stefan Iosif, „Credinţe.“ Poesii à cor. 1.50
Em. Gârleanu-Emilgar, „Bătrânii“, schiţe din viéţa boerilor moldovenî 1.50
Eugeniu Boureanul. „Povestirî din copilărie“. Preţul à . . . cor. 1.50
N. N. Beldiceanu. „Chipurî dela Mahala“ Conţine 305 pag. Preţul cor., 1.50
Vasilie C. Osvadă, „Băncile poporale din România“ cu un adaus informativ. Preţul 1 cor. (plus 5 b. porto). . . . . 1·05
Ion Manolache Holda. Feţe, *portrete schiţe şi nuvele*, ediţie I. 316 pag. Preţul Lei 1·50
Il. Chendi. „Fragmente“. Un şir de interesante articole (informaţiunî literare), şi sunt o continuare a volumelor „Preludii“ şi „Foiletóne“ scrise. 246 pag. Preţul . . . . Lei 2.50
Vasilie C. Osvadă. „Legea Tovărăşiilor“ Preţul —60 cor. (plus porto 5 b.). . . . . —·55
M. Eminescu, Poesii postume“, ediţie nouě, 263 pag. cu note. Preţul c. 1.50

Escriere de licitaţie şi oferte.

Societatea de industrie (Gewerbeverein) din Braşov **voieşte să vândă** din mână liberă casele sale aflătoare în **strada Porţii Nr. 65**, induse în cărţile funduare ale Braşovului sub Nr 410, numerii topografici 5470 şi 5471/1 a, cari pe de o parte prin posiţia lor frumoasă şi favorabilă, pe de altă parte prin rentabilitatea lor şi prin împărţeala lor practică, sunt pentru înfiinţarea unui hotel foarte convenabile.

Amatorii de a cumpăra sunt rugaţi să înainteze ofertele lor, corăspunzătoare condiţiunilor de vânzare stabilite de către societate şi provăzute cu un vadiu de **5000 coroane, până în 14 Martie a. c. la 12 oare a. m.** în cancelaria advocatului societăţii **Dr. Oscar Tellmann**, strada Vămii Nr. 16.

Inainte de deschiderea ofertelor presentate în scris se va ţinea în aceiaşi zi la oarele 3 post meridiane în localităţile societăţii de industrie, **Bulevardul Rudolf Nr. 7**, o licitaţiune orală privitor la aceste case, cu care ocasie licitanţii sunt obligaţi înaintea licitaţiunei a depune un vadiu de 5000 coroane.

Conturile, planurile caselor ce să vând, precum şi condiţiunile de licitaţie sunt depuse în susnumita cancelarie advocaţială, unde se pot vedea.

La cerere se trimet condiţiunile de vânzare şi prin poştă.

(76,3—3.)

Viţe nobilitate

liferează **cu garanţie, asortiment bogat de tot soiul**, firmă de mulţi ani recunoscută ca prima şi foarte solidă:

Prima Pepinerie cu viţe nobilitate de pe Târnava.

Proprietar, **FR. CASPARI**, Mediaş [Ardeal].

Cereţi Catalogul preţurilor!

Catalogul conţine scrisori de recunoştinţă din toate părţile ţerei. Fiecare proprietar de vii se poate convinge, înainte de a comanda de soliditatea firmei adresându-se verbal sau în scris la vre-o persoană cunoscută.

[8012,40—47.]

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Aviz!

Din partea Direcţiunei a loteriei de Clase din Budapesta ni s'a predat nouă vânzarea lozurilor a loteriei reg. ung. în colectă principală.

Am deschis Biroul nostru în Braşov, Strada Vămii Nr. 36,

şi rugăm On. puplic să se adreseze nouă pentru cumpărare de losuri.

Praxa îndelungată în branşa aceasta ne pune în plăcută posiţie de a servi On. clientelă prompt şi cu conscienţiositate.

In zilele tragerei loteriei se pot vedea la noi ştirile telegrafice, precum şi listele oficioase de câştiguri.

Rugându-ne de o cercetare binevoitoare ne recomandăm

Cu toată stima

Julius Friede & Comp.,
Braşov, Strada Vămei 36.

(78,3—3.)

TIPOGRAFIA A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕdut cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint şi colorî.
CĂRŢÎ DE SCIINŢĂ, literatură şi didactice
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ diferite formate.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ după dorinţă şi în colori.
ANUNŢURI.
REGISTRE şi IMPRIMATE pentru tóte speciile de serviciurî.
BILANŢURI.
Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
Couverte, în tótă mărimea.
TARIFE COMERCIALE, *INDUSTRIALE, de HOTELURI şi RESTAURANTE.*
PREŢURÎ-CURENTE ŞI DIVERSE
BILETE DE ÎNMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc **în biroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, îndĕrĕpt în curte. — Preţurile moderate. —** Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria, de pe parcul Rudolf şi la **Eremias Nepoţii.**

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui MUSCHONG din Baia Buziaş

— modern instalat — afară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaş renumite în toată lumea pentru fabricarea de apă gazoasă, cârciumarilor, şi alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial şi puţin spornic.

Serviciu demn de încredere şi conscienţios

Apă minerală şi apă vindecătoare

în sticle de 1/1 şi 1/2 litre.

Cu succes miraculos la suferinţe de inimă, rinichi şi băşică.

Apă de masă de rangul întâiu!!

Informaţii se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser-Versandt in Buziasfürdő.

Adresa telegramelor: MUSCHONG BUZIÁSFÜRDŐ. Inter. Telef. 18.

Se caută representanţi locali abili.